

Regreli Ujság

Noviszád, 1940 augusztus 26, hétfő

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 235. szám

A román-magyar tárgyalásokat hamarosan folytatják

Bukaresti sulyt helyez a megegyezésre — Bukaresti jelentés szerint a két bizottság szerdán ül össze Szegeden — A magyar küldöttség hazaérkezett és Hóry beszámolt a tárgyalások lefolyásáról

Turnuszeverinből jelentik: A turnuszeverini magyar-román tárgyalásokról szombat este a következő hivatalos közleményt adták ki:

Miután a megbízottak a tárgyalások menetéről kormányaiknak személyesen jelentést tettek, a magyar és a román megbízottak

ma, 10 óra 30 perckor harmadik ülésre ültek össze. Közös megegyeztek abban, hogy tárgyalási nyelvként a német nyelvet használják, azzal a kikötéssel, hogy a mai ülés jegyzőkönyvét német és francia nyelven szerkesztik meg és a német szöveget tekintik hitelesnek.

Hóry magyar kir. titkos tanácsos felolvasta a magyar kir. kormány emlékiratát, amelynek megvizsgálására az ülést felfüggesztették. Az ülés újból való megnyitása után Pop Valér felolvasta az emlékiratra adott választ. Miután nem sikerült közös tárgyalási alapot találni, a magyar főmegbízott kérésére a megbeszéléseket lezártak nek jelentették ki. Mindazonáltal kilátás van arra, hogy a tárgyalásokat a legrövidebb időn belül újra felveszik.

Pop Valér ismét megjelenik a Zsófia hajón

Turnuszeverinből jelenti a Magyar Távirati Iroda: Szombat este háromnegyed nyolc órakor, amikor már minden előkészület megtörtént az elutazásra, Pop Valér, a román küldöttség elnöke, két személyi titkára kíséretében megérkezett a Zsófia hajóra. Külföldi sajtókörökben már hirt terjedt, hogy Pop Valér ezt megelőzően délután telefonon hosszas megbeszélést tartott Bukaresttel. Ugyancsak hirt terjedt, hogy a kulturpalotát készenlétben tartják a további tárgyalásokra. Hirt terjedt annak is, hogy Dragalina tábornok, aki ellene volt minden engedékenységnek, nem tudta véleményét Bukarestben keresztülvinni. Bukarestben sulyt helyeznek a

megegyezésre.

Pap Valér a Zsófia hajón háromnegyed nyolctól háromnegyed kilencig tárgyalt Hóry Andrásval, a magyar küldöttség vezetőjével. Közben a magyar delegáció többi tagja legnagyobb részét már kihajtatott az állomásra és helyet foglalt a szalonkocsiban. Pop Valér tárgyalása alatt azonban gépkocsit küldtek ki és visszakerétték a Zsófia hajóra Náday István altábornagyot és Ujszászy István vezérkari ezredest. Az egyórás tanácskozás eredményeképp egészítették ki azután a hivatalos közleményt a következő mondattal: »Mindazonáltal kilátás van arra, hogy a tárgyalásokat a legrövidebb időn belül újra felveszik.«

Pop Valér második látogatása

A Magyar Távirati Iroda újabb jelentése beszámol arról, hogy Pop Valér mintegy félórás távollét után, este negyed tízkor ismét a Zsófia hajóra érkezett, ahol személyi titkárai ezalatt várakoztak. Külföldi sajtókörökben az a hirt terjedt el, hogy Pop Valér a hivatalos közlemény sikeres megváltoztatásáról tájékoztatta kormányát és a válasz tudomásulvételéről jött értesíteni a már utrakézen álló magyar küldöttséget.

A MAGYAR KÜLDÖTTÉG ELUTAZÁSA ÉS HAZAÉRKEZÉSE

A magyar küldöttség Hóry követ vezetésével szombat este tíz óra 5 perckor különvonaton elhagyta Turnuszeverint. A hajóállomástól a pályaudvarig terjedő útvonalon rendőség és katonaság

sorakozott fel és az állomáson a különvonat elé őrséget állítottak. Az állomás épülete egyébként meglehetősen néptelen volt. A különvonat szalonkocsiból, a román mozdonyból, egy szerkocsiból és még egy román kocsiból állott. A magyar küldöttség tagjai háromnegyed tíz órakor érkeztek meg a pályaudvarra, ahol Hóry követ fogadta őket, a román küldöttség többi tagjával. A szalonkocsiba felszállott Munteanu őrnagy, a román küldöttség egyik tagja, aki a magyar határig elkísérte a magyar küldöttséget. Hóry követ a román küldöttség nevében elbucszott Hóry Andrásról és a magyar küldöttség többi tagjától és a különvonat tíz óra 5 perckor elhagyta a turnuszeverini állomást. A Zsófia hajó reggel félőtkor indult vissza Budapestre.

Vasárnap délelőtti budapesti jelentés szerint a magyar küldöttség tagjai Hóry András titkos tanácsos, valamint vitéz Náday István altábornagy vezetésével vasárnap reggel 6 óra 45 perckor megérkeztek a keleti pályaudvarra. A

küldöttséget szállító különvonat a hajnali órákban érkezett a határra. Rövid várakozás után a vonat külön szerelvényként folytatta útját. A délelőtti folyamán Hóry követ jelentést tett a tárgyalások lefolyásáról.

Olasz lapok a délkelet-európai rendezésről

Rómából jelentik: A Corriere di Napoli a közép- és délkelet-európai új rend kialakulásával foglalkozva, a következőket írja:

Olaszország és Németország faji és földrajzpolitikai alapon akarja ujjaalakítani Európa térképét. A tengelyhatalmak ennek az elvnek alapján megszüntették a cseh-szlovák mozaikállamot és így Magyarország visszakapta a magyarlakta Felvidéket és Kárpátalját. A tengelyhatalmak most támogatják Magyarországot területi követeléseit Romániával szemben. Magyarország ezekre a területekre történelmi, néprajzi, gazdasági és szociális szempontból egyaránt jogot tart. Magyarország türelmes tudott várni és a legnehezebb órákban is híven kitartott a tengelyhatalmak mellett. Magyarország előretolt bástyája a nyugati művelődésnek és élvezni fogja a tartós és igazságos béke gyümölcseit. Az új európai rendszer teljes mértékben tekintettel lesznek a magyar nemzet fontos délkelet-európai hivatására és arra a szerepre, amely Magyarországot ezer év történelmi tapasztalatai, politikai egyénisége és gazdaságpolitikai helyzete folytán megilleti.

Rómából jelentik: A Milicia Fascista című folyóirat a következőket írja:

Ha a vasgárdisták kijelentik, hogy nem támogatják a robán kormányt a Magyarországnak teendő területi engedmények miatt, ha Bukarestben revízióellenes és magyarellenes aláírásokat gyűjtenek, ezek olyan dolgok, amelyek taktikai szempontból még érthetőek volnának. A román sajtó azonban elismeri, hogy Erdélyben magyar tömegek élnek, de ugyanakkor hallani sem akar Magyarországnak teendő területi engedményekről. Ez mindenesetre veszélyes politikai magatartás. Románia meghajtotta fejét Szovjetország előtt, majd területi engedményekre volt hajlandó Bulgária fe-

lé, ugyanekkor pedig Budapesti irányban megátalkodott magatartást tanusít, amely kevés jót ígér a jövőre.

A ROMÁNOK SÚLYOS HIBÁT KÖVETÉK EL

A Turnuszeverinben tartózkodó, rendszerint jólétesült tudósítók benyomása az, hogy a románok súlyos taktikai hibát követtek el, mert hiszen a magyar küldöttség eltökélt álláspontjáról a husz éve ismert magyar szempontok alapján is tájékozottak voltak és ezért érthetetlen, miért tartottak ki az utolsó percig amaz álláspontjuk mellett, mintha a tengelyhatalmak nézetét helyesen tolmácsolnák akkor, ha a népességszere illetve a kitelepítés elvét erőszakolják. Magyar részről állandóan és világosan egyértelműen azt hangsúlyozták, hogy a magyar követelések területi jellegűek és erről a tengelyhatalmaknak már régen tudomásuk van. Ezért a román álláspont csakis a tengelyhatalmak céljainak téves értelmezésén alapulhat, vagy pedig kifejezetten időnyerési szándék vezeti a románokat, — mondják a Turnuszeverinben tartózkodó, jól tájékozott újságírók.

AZ ÚJ ROMÁN JAVASLAT

A német távirati iroda turnuszeverini jelentése szerint Pop Valér a Zsófia hajó fedézetén átnyújtotta az új román javaslatot. A románok hirt szerint azt indítványozták, hogy a tárgyalásokat szerdáig napolják el, amikor román részről térképet terjesztenek elő, amelyen megjelölik a román felfogásnak megfelelő új határokat.

A beográdi Právda bukaresti tudósítója szerint a magyar küldöttség vezetője hozzájárult a tárgyalások folytatására irányuló román kéréshez. A tudósító szerint Bukarestben lehetségesnek tartják, hogy a két küldöttség szerdán Szegeden találkozik.

A németek angol csapattáborát bombázták

Az angolok vasárnap esti vigradó éjszaka 63 repülőgépet vesztek Ujabb német támadás London környéke ellen — Angliában ejtőernyőket találtak

A német távirati iroda több jelentésben számol be arról, hogy a német légi erők szombaton is több támadást intéztek délkeletangliai katonai célpontok ellen. Az esti órákban egy német repülőkötelék Dover vidékén nagy csapattáborát támadott meg. A német bombázók vadászgépek kíséretében kitértek a felhők közül és hetven bombát dobtak a csapattábor közelébe. A támadás annyira meglepte a katonákat, hogy egyáltalán nem tudtak védekezni. Sem az odarepülés, sem visszarepülés közben angol részről nem történtek védelmi intézkedések. Több épületen tüzeket figyeltek meg. Valamennyi német repülőgép visszatért állomáshelyére.

A veszteségek

A német távirati iroda legújabb jelentése szerint az angol légi erő az elmúlt éjszaka 63 repülőgépet veszített. Német részről a veszteség 20 gép.

Ugyancsak a német távirati iroda jelenti, hogy az angolok ismét bombákat dobtak holland területre. Hengelo helysége 11 angol bomba esett. Hat ember meghalt, többen súlyosan megsebesültek. Az angol repülőgépek megkísérelték Amsterdam bombázását is, de a légvédelmi tüzérség elűzte őket.

ANGOL JELENTÉS

A Reuter-iroda szerint szombat este ellenséges gépek ismét megközelítették London környékét. A keleti külvárosokban bombák estek le. Ugyancsak az esti órákban hatalmas ellenséges repülőalakulat támadta meg Portsmouth városát. Egy másik angol jelentés beszámol arról, hogy szombaton a késő esti órákban harmadszor rendeltek el Londonban légi riadót. A szórakozóhelyekről ha-

zaterdag közönség között nagy izgalmat keltett két váratlan ágyulövés. Közvetlenül ezután fényzörök világították meg az eget. Egy repülőgép zugását lehetett hallani. Kelet felől robbanások zaja hallatszott. Később fűtőlöbombák zuhantak London vidékére és néhány perccel később vörös fény világította meg a környéket. Közben állandóan hallatszott a repülőgépek zugása.

AZ AMERIKAI-KANADAI VÉDELMI BIZOTTSÁG ÜLÉSE

Newyorkból jelentik: Az amerikai-kanadai állandó védelmi bizottság elnöke Laguardiát, Newyork város főpolgármesterét nevezték ki. Laguardia bejelentette, hogy a védelmi tanács amerikai tagjai vasárnap utaztak Kanadába, hogy megtartsák az első ülést a tanács kanadai tagjaival.

A szombati légi harcok

A német távirati iroda jelenti: A szombat délelőtt Anglia déli részén végrehajtott bombatámadások során német harci gépek gyenge angol vadászrajokkal ütköztek meg és az angol gépeket majdnem kivétel nélkül lelőtték. Délben német repülőkötelékek London környéki katonai célpontokat támadtak meg anélkül,

hogy egyetlen angol vadászgépre bukkantak volna. Az angol légvédelem igen gyengén működött és tüzelelése bizonytalan volt.

Az angliai repülőterek ellen intézett szombati támadásokról visszatérő német repülők azt jelentették, hogy

az angol vadászok, ha egyáltalán megtámadják a német harci gépeket, azonnal igyekeznek kitérni a harc elől, mielőtt a német vadászok ellenük fordulnak. Az angol vadászrepülők harcmodorából arra kell következtetni, hogy az angol gépek legénysege fiatal és harcban járatlan repülőkből áll.

Az angol szigetország elleni német repülő-támadások megerősítik a német katonai köröknek azt a véleményét, amelyet Anglia védelmi állapota az elmúlt hetekben alkottak. Az angolok, bár minduntalan új erőket vetettek harcba, Délangliában nem tudták feltartóztatni a németek behatolását. A németek ebben a háborúban még nem tapasztalt arányban lőtték le az ellenség gépeit. Egy német gép elvesztésének általában négy angol gép elvesztése felel meg. Ebben az arányszámban nincs benne az a gépmennyiség, amelyet a németek a földön pusztítottak el.

TÁMADÁS DOVER ÉS RAMSGATE ELLEN

A Reuter-iroda jelenti, hogy szombat délelőtt a francia parttól ágyutűz alá vették Dover városát. Támadást intéztek a németek a Ramsgate közelében levő repülőter ellen is, ahol az épületeket súlyosan megrognálták.

EJTŐERNYŐK ANGLIÁBAN

Ugyancsak a Reuter-iroda közli, hogy a német légi haderő nagy tevékenységet fejtett ki szombat délelőtt Délkeletangliában és néhány városban többször is volt légi riadó. Hatalmas német bombázó alakulatok vadászgépek kíséretében több

ponton benyomultak Délkeletangliába. A helyi angol védelmi egységek megerősítik azt a hírt, hogy két körzetben ejtőernyőket találtak.

NÉMET HADHAIJÓK AZ AUSZTRÁLIAI VIZEKEN

A német véderőparancsnokság szombati jelentése emlékeztet meg első ízben a német tengeri erőnek az ausztráliai vizeken végrehajtott hadműveleteiről. Berlińi tengerészeti körök véleménye szerint az ausztráliai vizeken elsüllyesztett nagy angol kereskedelmi gőzös elvesztése súlyos hiányt jelent az angoloknak, mert a gőzös különlegesen épített vajszállító hűtőhajó volt. Nagybritannia — a dán és holland vajbehozatal elvesztése következtében — most már egyedül Ujzéländra van utalva, ahonnan már békeidőben is jelentős mennyiségű vajterméket hozott be.

TELEKY MIHÁLY GRÓF VISSZAUTAZOTT BUDAPESTRE

Berlinből jelentik: Teleky Mihály gróf magyar földmívelésügyi minisz-

ter szombaton Darré német birodalmi közlekedési miniszter társaságában Niederhofban a mintagazdaságokat, majd Neustadtban az állami méntelepeket tekintette meg. A késő délutáni órákban érkezett vissza Berlinbe. A magyar földmívelésügyi miniszter és kísérete szombat este 20 óra 22 perckor hatnapos németországi tartózkodás után visszaindult Budapestre. Bucsuztatásukra megjelent a pályaudvaron Darré miniszter, minisztériuma vezető tisztviselőivel, magyar részről pedig Sztójai berlini magyar követ a követség tagjaival.

VARGA NÉMETORSZÁGI UTJA

Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, Varga József magyar iparügyi miniszter hétfőn délután Németországba utazik a lipcei vásár megtekintésére. Visszafelé jövet, szeptember 1-én, a megnyitás napján megtekinti a bécsi vásárt is. A magyar miniszter Bécsben Baldur von Schirach birodalmi helytartó és körzetvezető vendége lesz.

A földreform végrehajtása a visszacsatolt magyar területen

Budapestről jelentik: Bizonyos külföldi körök a magyar-román tárgyalások alatt azzal igyekeztek Magyarországra ellenhangulatot kelteni, hogy a magyar kormány az agrárreformot a visszacsatolt területeken megsemmisítette. A tiszta igazság az, hogy a magyar kormány a kisgazdáknak kiosztott, ma is az ő kezükben levő és általuk művelt földek tulajdonát és birtokát nem szándékozik érinteni. Nem érintette az anyaországhoz visszacsatolt felvidéki területeken és Kárpátalja területén sem. Ennek igazolására szolgálnak azok a földbirtokrendezési adatok, amelyeket a felvidéki földbirtokrendező kormánybizottság most állított össze. A tiszta tényállás a következő:

A Magyarországhoz visszacsatolt területen a volt cseh-szlovák állampolgároknak 276.000 katasztrális holdat osztottak ki. Ebből a kisembereknek, tehát a törpe- és kisbirtokosoknak, valamint telepeseknek összesen 171.000 katasztrális hold jutott. Több, mint százezer katasztrális hold birtokterületből részben maradékközépbirtokokat alakítottak, részben pedig közbirtokosságoknak, községeknek juttatták illetve az állam saját kezelésében tartotta meg. Az anyaországhoz történt visszacsatolás után a magyar kormány ezeken a területeken nyomban megindította a felülvizsgálatot. Ez az eljárás még folyamatban van. Az eljárás eredményeként a magyar földbirtokrendező kormánybizottság a cseh-szlovák földbirtokpolitikai eljárás során történt ingatlanszerzésekéből a kisbirtokosok tulajdonában meghagyott illetve megerősített 106.000 katasztrá-

lis holdat, még pedig 47.000 holdat magyar kis- és törpebirtokosok, 46 ezer holdat szlovák kis- és törpebirtokosok, 13.000 holdat pedig ruszin kis és törpebirtokosok tulajdonában. A további eljárás alatt a kormánybizottság — a cseh-szlovák földbirtokrendezések során történt ingatlan szerzések hatálytalanságával — még körülbelül 120.000 katasztrális holdat ad át kisgazdáknak, tehát törpe- és kisbirtokosok kezébe. Ez a tényállás és ez az igazság a legmértőbb válasz azokra a rosszhiszemű híresztelésekre, amelyek a magyar kormányt valótlán adatok terjesztése útján azzal vádolják, hogy a kisemberek érdekében végrehajtott agrárreformot a visszacsatolt területeken hatálytalansítja.

A ROMÁN MINISZTERTANÁCS ÜLÉSE

A német távirati iroda szófiai jelentése szerint a bo'gár minisztertanács rendkívüli ülést tartott. Az ülés tárgya politikai körök véleménye szerint a Déldobruzsza visszaadásával kapcsolatban átnyújtott, módosított román javaslatok felülvizsgálása. Mint ismeretes, Bulgária és Románia már meg egyezett a déldobruzsai új határ kérdésében. A módosított román javaslatok tehát — mondják szófiai körökben — nem erre a már megállapított kérdésre, hanem kizáróan Déldobruzsza átadásának időpontjára és módozataira vonatkoznak.

HALLÓ!

A párisi Pasteur-intézet kapusa, Josef Meister világitógázzal megmérgezte magát. Josef Meister arról nevezetes Párisban, hogy a rajta alkalmazta Pasteur először a vesztetési oltást. Pasteur akkor ezzel az oltással a még gyermekkorban lévő Meistert megmentette az életnek.

Az Aftonbaldet svéd lap jelenti Oslóból, hogy a német megszálló csapatok parancsnoksága a norvég főváros lakóit erőlyesen serkenti a légvédelmi óvóhelyek létesítésére. A svéd lap szerint már száztízezer ember betogadására alkalmas légoltalmi óvóhely készült el eddig.

Kalózok támadtak meg egy angol tulajdonban lévő hajót Dél-Kína egyik folyami kikötőjében. A kalózok magukkal vitték a hajó egész liszt- és gyapotrakományát és a hajón lévő mintegy száz utast kifosztották. A kalózok zsákmánya több mint egymillió dollár.

Stokowski, a newyorki filharmónikusok világhírű karmestere, szombaton este tartotta első hangversenyét az uruguayi fővárosban, amelyen érdekes incidens történt. Mint az El Diario jelenti, Stokowski nem akart fellépni, amidőn megtudta, hogy a hangverseny műsorán angolnak tüntették fel és kijelentette, hogy Angliához semmi köze. A hangverseny-rendezés hosszúságú kéréseire végre felbírás késéssel mégis megkezdődhetett az előadás.

Tokiói jelentések szerint a japánok 37 portyázás során 2000 tonna bombát dobtak le Csunk King-re és 74 kínai gépet légiharcban, további 57-et pedig a földön semmisítették meg.

Bolgár gazdasági körökben nagy meglepődést keltett az új német-bolgár gazdasági egyezmény, amely szerint Bulgária másfélmilliárd léra értékű árut szállít Németországnak. A »Vecser« című kormánylap azt írja, hogy a bolgár gazdasági körökben nagy örömet kelt az a tény, hogy Bulgária gazdasági termékeiért Németországból megkapja a szükséges nyersanyagot ipara számára. A lap hangsúlyozza, hogy az új gazdasági egyezmény újabb bizonyítéka Németország és Bulgária barátságos kapcsolatainak.

Ganew bolgár ezredes a bolgár munkaszolgálat vezetője, a német munkaszolgálat több vezetőjével együtt Brüsszelbe érkezett.

Hazaérkezett Amerikába Madeleine Caroll, a szép hollywoodi film sztár, aki Franciaországban tartózkodott, amikor a legvéresebb csaták folytak a németek és a franciák között és akiről az a hír terjedt el, hogy elünn.

Mach Sanyó szlovák belügyminisztert a miniszterelnök helyettesévé nevezte ki a szlovák minisztertanács.

Leon román gazdasági miniszter elrendelte, hogy az összes zsidókészben levő italmérsi engedélyeket tíz napon belül felülvizsgálat céljából be kell mutatni. Az engedélyek megvonását a sajtó és rádió útján azonnal közlik, hogy azokért vérbeli románok pályázhatnak.

Matsuoka külügyminiszter szombaton hosszu kihallgatáson fogadta Olaszország japáni nagykövét. Japáni hivatalos helyen nyomatékosan hangsúlyozták, hogy a megbeszélés tárgya az európai helyzet legújabb alakulása volt.

A miniszterelnök Zágrebban

Zágreb lakossága lelkesen ünnepli a miniszterelnököt és a kormány tagjait

Zágrebből jelentik: Cvetkovics Dragisa miniszterelnök tegnap reggel 6 óra 25 perckor Zágrebba érkezett. A miniszterelnök reggel 9 óráig különkocsijában maradt, majd az Esplanade szállóba költözött. Dél előtt fél 10 órakor a miniszterelnök és kísérete meglátogatta Dr. Subasics bánt, majd a bántól Subasics dr.-ral és a kormány több tagjával együtt gyalog Macek dr-t kereste fel zágrebi lakásán. Innen valamennyien a horvát kultúregyesületek ünnepségére mentek.

A lakosság utközben mindenütt lelkesen éltette a miniszterelnököt, Macek dr.-t és a kormány tagjait.

Az ut két oldalán, amerre a kor-

mányférfiak elhaladtak, a horvát polgárország teljesített szolgálatot. Az előadásban a színpad melletti két diszpályában foglaltak helyet a kormány tagjai, az előadás szünetében Macek dr. átlátogatott a miniszterelnök páholyában.

Az újságírók kérdésére a miniszterelnök kijelentette, hogy

ma, augusztus 26-án nyilatkozik úgy ő, mint Macek dr. az időszzerű kérdésekről.

Zágrebban egyébként nagy érdeklődéssel várják a kormány mai ünnepi ülését, amelyen — mint ismeretes — közlik a nyilvánossággal a gazdasági élet átszervezésére vonatkozó kormányintézkedéseket.

Az „ébredő Japán”

az ázsiai angolszász uralmat fenyegeti

A modern koreszmék és találmányok átvételével megújított Japán mindig hallatott magáról, évtizedről-évtizedre nagyobb meglepetéseket szállítva a történetírás számára a századforduló óta.

Az orosz-japán háboru diadalmas befejezésétől kezdve a felkelő Nap országával már a nagy fehér birodalmak is, bár nem éppen inyükre, nagyhatalomként számoltak. De ugyanakkor döbbenve eszmélhettek rá arra is, hogy e győzelmi babérok árnyékában megszületett egy a fehér hatalmak ázsiai birtokára nézve módfelett veszedelmes japán terjeszkedési gondolat is.

Igaz, hogy e nagyhatalmi terjeszkedő vágy merőben különbözik ma is a fehér birodalmak uralmi törekvéseinek jellegétől. Ezekben a multban sokszor a gőg, hiuság, sértődöttség vagy bosszu gondolata adták meg a jellemző vonásokat. Japán terjeszkedési politikáját azonban nem ilyen okok vezették. Területe a világháboru kitörésekor alig volt nagyobb a háboru előtti Magyarországnál s ámbár a mikádó modernizált hadserege 1894-től a japán-kínai háborútól, győztes fegyvereivel folyton gyarapította az ország területét, ezen az 1914ben japán uralom alatt álló birodalmi területen már ekkor

meghaladta a lakosság a 60 milliót.

Az agyonnépesedett Japánnak tehát új területek kellettek, hacsak nem akart, — bármily furcsán hangzik is, — éppen a túlnépesedés folytán a tönk szélére jutni...

A világháboru után Japán néhány német szigettel, majd a Mandzsuriára való érdekkiterjesztéssel növelte népfőlöségének elhelyezési lehetőségét.

Azonban ma lakossága létszámában elérte a 70 milliót.

Egy négyzetkilóméterre — 181 ember jut!

Ilyen körülmények között még a számunkra sokszor érthetetlen, fanatikus önfelelődozó japán hazafiság mellett is méltán tarthatott attól a Szovjet szomszédországban »a felkelő Nap birodalma«, hogy a végső két-ségbeesés még nagy igénytelenségük

mellett is szélsőségekbe sodorja a japán tömegeket. A bajok levezetésére, vagy talán inkább megelőzésére tehát nem maradhatott más a »felkelő Nap« országa számára külpolitikáját illetőleg, mint a terjeszkedési törekvés.

A mikádó birodalmának, terjeszkedési vágya tekintetében, majdnem napjainkig

az orosz volt a legnagyobb akadály.

Viszont ugyanakkor a gyér népességű Szibéria felé sóvárgott a gyarmatosító japán törekvés is. Éppen ezért, hogy a Szibéria felől egyrészt rája nehezedő nyomást enyhítse, másrészt lehetőségeket teremtsen magának egy gyarmatosító tevékenységhez, a világháboru befejezésekor az orosz forradalmi háboru zürzavarában egészen Krasznojarszig meg szállta Kelet-Szibériát s vele együtt Vladivosztokot, az egyetlen jelentős csendesóceáni hadikikötőt.

Innen azonban világháborus szövetségesei, az angolok és franciák kipurancsolták.

Nem utolsósorban ez a tény, továbbá a bolsevizmustól irtódozó japán világszemlélet eredményezte a mikádó országának később a Népszövetségből való kilépését, majd a Berlin-Róma tengelyhez való csatlakozását.

Mivel az eddig végrehajtott japán területi foglalások csak csekély mértékben oldották meg a népfőlöseg elhelyezésének kérdését, a szigetország másfelé is tekintett, nemcsak Szibériára.

Ezekben az új irányokban azonban az angol világbirodalom és az USA hatalmi fölénye állott utjában.

Japán vágyódása a Fülöp-szigeteket illetően közismert és éppen ugy vonatkozik ez a szintén USA-uralom alatt álló Hawai szigetekre is. Területéhez arányított gyér lakosságával Ausztrália is ingerelte mindmáig a japán vágyakat. Ebben az angol dominiumban azonban nemhogy a sárga, de még a nem-angolszász fajú fehérek bevándorlását sem tűrik meg a törvények. Viszonylagosan még Holland-India nyitotta meg ka-

putit legjobban a japán bevándorlásra.

Itt több mint egymillió japán telepes él.

Ez volna a legkönnyebb zsákmány számukra, ha Honkong és Kokinkina felől nem nézne farkasszemet a »felkelő Nap birodalmával« a meg-erősített angol és francia tengerészeti támpontok ereje.

Leghamarább Amerika vette észre, hogy milyen veszélyt jelentett számára Japán terjeszkedési vágya, még anyaországi területét illetőleg is.

Ezért hozta meg a sárga faj Amerikába való bevándorlását erősen korlátozó szigorú törvényt is.

A panama-csatorna mellett fennálló amerikai katonai övezet szintén USA-rendszabály — Japán ellen. S Japánt félreérthetetlenül fenyegeti az is, hogy a kaliforniai partok és a japáni szigetbirodalom között, feleuton fekvő magányos kis szigetet: Guam-ot »amerikai Gibraltárra« építették ki, a háboru után.

Ahogy a távoli európai események hire Japánba eljutott, fokozott erővel ébredt fel a régi terjeszkedési vágy is szunnyadásból a szigetbirodalomban. A mikádó vezérkarától támogatott Konoye herceg kormányra jutása s az ennek nyomán egyre erősödő angol- és amerikaellenes hangok mindennek fokozódó jelei.

UJ PRÓBA ELŐTT...

A »felkelő Nap országa« előreláthatólag új próbatétel előtt áll.

A népességében tulzsufolt, természeti javakban, ásványokban és termőföldben szűkölködő, sorozatos földrengésektől sujtott birodalom joggal kiállt a maga élettere után.

A mérleg egyik serpenyőjében ott áll a legendás japán katonai erők összessége, a másikban az angol-francia-amerikai távolkeleti erők sulya mellett az a tény, hogy Nippon Kinával 1932 óta hadban áll, ami már eddig is nagy áldozatokat követelt a nyersanyagokban szegény szigetbirodalomtól. Emellett nagy, titokzatos kérdőjel a mikádó országa számára a Szovjet is. Az a mammutbirodalom, mely az elmúlt év alatt Európában következetesen szerezte vissza egykori, hajdan uralt területeit. Éppen ezért a következetesség alapján számolniok kell azzal is, hogy

ezek a vágyak a Távolsziget-ekre is ugyanigy érvényesek.

hiszen Vladivosztokek kikötője télen befagy. Port-Arturt, az egyetlen melegvizű kikötőt pedig éppen a japánok szedték el még a cári birodalomtól. Végül pedig egy új hódításával megsokszorozódott erejű Japán nem a legbizalmatlakított szomszédosság lenne Oroszország ázsiai tartományai számára sem.

Bihary László

»»»»»*«««««

KORLÁTOZTÁK A FAKIVITELT

Fát kivinni tilos, elválták az utját és ki ez ellen vét, büntetéssel sujtják.

Egy ember is így járt, megbüntették szegényt

és a karrierjét törték el derékban. Mert fa-nyar mosollyal fa-tális fa-ragványt

Vitt ki a fa-luból egy fa-kó fa-zékban.

SANYABU VENDEL

Bonyodalmak a petrovgrádi utcakevezési pályázatok körül

Az egyik pályázói kizárták a versenytárgyalásról

Petrovgrádról jelentik: A városi elöljáróság pályázatot írt ki a Knez Arsen és Car Dusan utcák, valamint a sorompótól a kórházig és az épülő szilozig vezető ut kiépítésére. A pályázatra két ajánlat érkezett be, Mihajlovics Áca és Makszimovics Pávle beográdi vállalkozóktól. A bizottság

kizárta Mihajlovics Ácát a pályázathoz,

mert képesítése a benyújtott bizonyítvány szerint csak kövezésre vonatkozik, utépítésre nem. A törvény értelmében pedig — miután az utaknak beton alapot csinálnak — építkezési képesítés is szükséges.

Makszimovics három különböző ajánlatot adott. Az első szerint az utcák kikövezését beton alapon 1 millió 810.594 dinárért, részben beton és részben zuzott kavics alapon 1 millió 786.593, tisztára zuzott kavics alapon 1 millió 651.738 dinárért vállalja.

A városvezetés Makszimovics ajánlatát kiadta a rezsibizottságnak, amely dönt, hogy melyiket fogadja el.

A szerződést azonban csak 15 nap múlva kötik meg.

Ugyanis Mihajlovics megfélembreztette a határozatot, amellyel kizárták, de a közgyűlés a felebbezést elutasította. A 15 napos határidő kiváráására azért van szükség, hogy ez a határozat jogerőre emelkedjen a bányai hivatal jóváhagyása által.

Kvarclámpás egészségvédelem a német bányákban

Berlinből jelentik: Két évvel ezelőtt a német munkaerőnél a Krupp-féle Amália-bányatelepet kísérletképpen kvarclámpákkal látták el, hogy így ellensúlyozza a napfény hiányának élettani hatását. A kísérlet meglepő eredménnyel végződött. A besugárzás következtében mindenekelőtt a bányászok vérképlete javult, főleg a piros vértestecskék száma nőtt. Reumatikus, hurutos és spanyoljárványszerű megbetegedések esetében is

kitünő hatása volt a besugárzásnak.

A szomszédos bányatelepen, ahol az összehasonlítás kedvéért végeztek besugárzásokat, 1939 folyamán a bányászok 90 százalékánál konstataáltak légcsőhurutot, a kvarclámpákkal felszerelt telepen viszont csak 30 százalékánál. A múltévi nátház is háromszor annyira bányamunkást döntött ágyba a besugárzást nélkülözők közül, mint akik kvarcolásban részesültek. Ezek után most már rendszeresen kvarcolják a bányászokat, kivéve a túlérzékenyebőru vagy ideges alkati egyéneket. A besugárzó kura körülbelül tíz hétig tart.

VÁROSI KISLÁNY FALUN

- Mi az, bácsi kérem?
- Szénavilla.
- Hát a tehén is villával eszik?

Az orkán okozta a zágreb-szpliti repülőgép pusztulását

A repülőgép a nagy ködben sziklának ütközött és pozdorjává lőtt

Jelentették, hogy szombat délelőtt Goszpics közelében megtalálták a Zágreb és Szplit között közlekedő utasszállító repülőgépet, amely csütörtök reggel indult el Zágreből Szplit felé, ahová azonban hasztalan várták a gépet. Pénteken az a hír terjedt el, hogy a gép kényszerleszállást végzett, mindössze kissé sérült meg, utasai valamennyien egészségesek. Ezt a hírt azonban néhány órában belül megcáfolták mert kiderült, hogy felelőtlen kitalálás és nem fedi a valóságot.

Szombat délelőtt azután végérvényesen megoldódott a repülőgép eltűnésének kérdése. Goszpics közelében Medak falutól mintegy husz kilométernyire a földművesek

megtalálták a repülőgép roncsait, s utasainak felismerhetetlenségig összezuzott tetemeit.

A borzalmas szerencsétlenség színhelyére bizottság utazott ki, s kihallgatta a környező falvak lakóit, akik közül csütörtök délelőtt többen látták a repülőgépet. Valamennyien megjegyezték, hogy csütörtök délelőtt

borzalmas erejű orkán dühöngött Goszpics környékén.

A rettenetes szélfúvás és a zuhogó záporban a hegyi pásztorok is védettebb helyre húzódtak, de néhányan

mégis észrevették, hogy néhány száz méter magasságban

repülőgép igyekszik megbirkózni a borzalmas erejű szélviharral.

Mint hogy a Velebit hegyes csúcsai itt a legmagasabbak, a pásztorok nem sokáig figyelhették a gépet, s csak másnap értesültek arról, hogy valószínűleg szerencsétlenség történt. Ekkor indultak a gép kutatására.

A bizottság megállapította, hogy a pilóta jelentősen eltért a gép rendes utvonalatól. Ennek oka az volt, hogy igyekezett megkerülni az orkánt. A tenger felé kormányozta a gépet, majd újból Goszpics irányába mert tudta, hogy ott alkalmas hely adódik az esetleges kényszerleszállásra. Erre azonban nem kerülhetett a sor. A sűrű ködben a pilóta nyilván elvesztette a tájékozódást, s azt hitte, hogy a lejtősebb vidékre jutott, pedig még nem haladt el a Velebit legmagasabb csúcsa felett. Így történt azután, hogy

a gép a hegyes csúcsba ütközött, kigyulladt és lezuhant.

A zuhanás ereje és az égési sebek a repülőgép vezetőit és utasait a felismerhetetlenségig eltekintették. A zuhanás ereje mintegy száz méteres körzetben szórta szét az utasokat, a gép berendezési tárgyait és a csomagokat.

Séta a méhek palotájában, a legédesebb pesti házban

Egész Európa számára készül a híres magyar méz - A mézgyűjtő méh többet dolgozik, mint az aratómunkás

(Budapest, augusztus.) — Ha folyónál a tej, ez lenne a tejjel-mézszel folyó Kánaán. Persze: méz is kellene ebbe a két hatalmas, százmázsás mézmedencébe, de hát az idén nem nagyon folyik ez az édes áldás, mert a téli fagyban és az árvizekben az ország 553.499 méhesaládjának

mintegy 40 százaléka elpusztult.

Az 54.000 főnyi magyar méhésztársadalom súlyosan érzi ezt a veszteséget, ez ellen is küzdeni kíván az Országos Magyar Méhészegyesület, mely a Csokonai-utcában székel és szorgalmasan végzi a maga munkáját, szaporítani akarja a német, svájci, hollandi, dán, norvég, angol piacokat, azonkívül — és mindenekelőtt — a magyar fogyasztóknak akar minél jobb mézt adni minél olcsóbban, úgy, hogy amellett a termelőtől a lehető legnagyobb áron vegye meg.

FOLYIK A MÉZ

Az gysület székházának szuterénjében hatalmas üzem gazdálkodik a mézzel. Csajághy Károly és Bánhelyi Ferenc ügyvezető igazgatók, Berecz Vilmos üzemvezető igazgató és Sary Rómán művezető irányítja a munkát. Csajághy Károly, Vörösmarty Mihály feleségének, Csajághy Laurának dédunokaöccse vezet végig ezen a méz- és viaszillatos üzemben. Az előtermekben bóbítás, fehérekező lányok csorgatják a mézet üvegekbe és kannákba; száll az édes mézillat, mintha akác- és hárserdő suhogna s nyílnának az akácfürtök, a málnavirágok, a lucerna meg a bodza.

Egy másik helységről 50 fokos hőség árad.

A helyiség tele ragyogó kanókkal, me-

lyekben bőségben van a méz. A méznek ugyanis érne, »invertáldnia« kell, mégpedig ha a méz ikrás, akkor 50 fok hőmérsékleten, ha nem ikrás, akkor 40 fokon. A szigetelt falu hőkamrákban automatikus higany-hőmérős készülék kapcsolja ki a központi légfűtést, ha a hőmérséklet a megengedett fok fölé emelkedik.

A magasabb hőség ugyanis kőri a mézből az enzim-illóolajokat s a méznek elvész a kellemes aromája.

A megérlett mézet sűrű szűrőbe öntik, innen két darab száz-száz mázsás tartályba csorog. Ebben óriási végtelen csavar forog, mely a különböző minőségeket összekeveri, hogy mintát küldjenek a »kevert« mézből az Országos Kémiai Intézetnek, ahol vegyileg vizsgálják meg, vajjon a méz nincs-e megcukrozva, vagy vizezve, illetve a lépben nincs-e parafin, vagy más ásványi viasz.

Ez a végtelen-csavarral működő 48.000 pengős mézkeverőgép egyetlen egész Európában.

Innen kerül ki a külföldi piacok kedvelt és az egész világon legjobb minőségűnek elismert magyar méze, melyben semmi idegen nyag nincs és lépből csöpnyvi viasztermék sem kerül bele. A készületeket éppen egy éve próbálták ki, tehát az OMME által létesített Mézgyártó Termelő és Értékesítő Szövetkezete (MÉTÉSZ) éppen jubilál.

Sajnos, most nem kerül fel a vidéki teremtől olyan hatalmas mennyiségű méz, hogy a gép állandóan üzemben lehessen. De ha a közel 300.000 kispusztult méhesaládot sikerül pótolni, a magyar méztermelés ismét felvirágozik s ki tudja elégiteni azt a nagy keresle-

tet, mely elsősorban Németország részéről jelentkezik.

MÉRNÖK ÉS MÉH EGYÜTT DOLGOZIK

Egy másik teremben gyártják a műlépet. Hatalmas olvasztóba szórják a viaszdarabokat, innen tartályba csorogtatják, ahova ötször mártanak be egy száz centi széles és negyven centi magas deszkalapot, erre rétegeződve ülep-szik rá a viasz. Az innen lefejtett megszáradó viaszlapot két darab, hatszögletes dudorokkal recézett henger közé helyezik s a lemez a forgó hengerek között áthaladva, felveszi a sejtek alaprajzát:

erre építik a méhek a sejteket.

Széles Andor magyar vegyész-mérnök-hallgató feltalálta a kiépített műlépet, mely már majdnem üzembekész állapotban lévő lépféleség, azzal a különbséggel, hogy magassága csak 16 milliméter. Ennek a megkonstruálásának műbiológiai okaik vannak. A méh testének ugyanis ki kell izzadnia a benne termelődő viaszanyagot, különben a méh megbetegszik és elpusztul. A kiépített műlépnél erre a viaszki-zadásra megvan a mód, mert a 9 milliméternyi magasságot a méheknek kell hozzáépíteni. Csodálatos ugyanis, hogy az egész világon mindenféle fajta még 25 milliméter magas lépet épít.

Az OMME körülbelül 26.000 tagdíjas méhésztaggal dolgozik. A székházban a vidéki méhésztagek és hozzártatózóik számára Méhész-Othont létesítettek, valamint ezerkötetes szakkönyvtárat, melyben mintegy ötszáz kötet magyar munka foglal helyet. A magyar gazdasági irodalom a méhekről teremt legjobbat. Az idén például eddig hat magyar méhészeti szakkönyv jelent meg.

Az egyik szakmunka arról szól, hogy nem a világos méz a legtáplálóbb és a legegészségesebb, hanem a sokféle virágból összehordott vegyes méz,

a nagy gyógytartalmú sötét méz, mert ez tartalmaz legtöbb szőlőcukrot.

Már pedig a szőlőcukor az emésztés után egyenesen a vérkeringésbe jut. Ki gondolná, hogy a kutyatej nevű virág méze a legjobb?

A MÉH NEM ALKOHOLISTA

Ilyen méhészigazságokat lehet megtanulni ebben az intézetben, ahol megtudjuk, milyen nehéz, fáradságos utat tesz meg a méz addig, míg kényelmesen odasugathatjuk a pincérnek: »Kérek kompiett reggelit, dupla mézzel...«

A méhésznek rettegnie kell a fagytól és imádkoznia kell az árvíz ellen. Kérni a napot a virágtermésért és tünni a méhek szurását. Igaz: a jó méhészt mindent eltűr, eltűri a méhek szurását is, akár negyvenet naponként. Nincs is reumája — orvosi tény, hogy a »méhméreg«, a hangyasav használ a reuma ellen.

Aztán a méhésznek tünni kell az időjárás szeszélyeit. Ha nincs nap, akkor nincs virág, ha nincs virág, akkor nincs méz. Méz nélkül nincs méh. A méhek a maguk termelte méz egy részét fölélik. Az idén nem tudtak eleget termelni s a télen majd cukorral kell őket etetni. Már négy év óta cukorpotlóan ének a telelő méhek. Ez nagyon súlyos gondja a méhésznek, mert egy-egy család telenként körülbelül hét kő mézet fogyaszt. Ez az országos szükséglet esetén 80 vagón.

A méhészt azonban minden áldozatot meghoz a méhért, mert a méhet szeretni kell, nemcsak kizsarolni. A méh ugyanis mindenét föláldozza az emberért — életét is. A szegény dolgozó, a gyűjtés ideje emberi munkában kifejezve, kétszer olyan súlyos és kimerítő munkát végez, mint az arató.

Szereti a gazdáját, csak a részegeset nem. Az alkohol szagát még a másnaposnál is megérzi. A részegséget szurással bünteti.

Visszont ez a szurás saját életébe kerül...

Baráth Ferenc

EGYIPTOM

Területe 1.000.000 négyzetkilóméter. Lakóinak száma 16 millió. Helyezkedésénél fogva világpolitikai jelentőséggel bír, mert az angol-indiai tengeri ut közepén fekszik. A Suez-csatorna az állam területén megy át és így az angol-indiai és kelet- és délafrikai gyarmatokhoz, dominiomokhoz tulajdonképpen Egyiptom a kapu. Angliával közösen kormányozza az angol-egyiptomi Szudánt, ahol már sikeresen folynak az olasz hadműveletek.

Nyugati és keleti része sivatag. Egyedül a Nilus alsó folyásának közvetlen völgy területe az ország gazdagsága. Egyiptom arab lakósságával az előázsiai és nyugatafrikai arabok között az összekötő kapocs.

Faruk király 1936-ban Nagybritanniával szoros politikai és katonai szövetséget kötött 20 évi időtartamra, de a háborútól — az eddigi jelek szerint — távol szeretné tartani országát.

A hadsereg 20.000 fő békeállomány, melyet 1943-ig 50.000 főre szándékoztak fejleszteni. (3 dandárral rendelkezik jelenleg, melyek részben gépesítettek). A tengerpart és határok védelmére külön egységeik vannak. Az olasz libiai határon és a tengerparton vannak erődítések. Hadilétszáma jelenleg 50.000 fő lehet, ezenfelül van a rendőrsége, mely feltűnően nagy létszámmal — 20.000 fővel — rendelkezik. Haditengerészei csak kis egységekből áll: kb 6000 tonna úrtartalommal. Légierő: kb. 100 repülő, ezt a számot 1941-ig szándékoztak 500-ra növelni. Az egyiptomi haderő tehát látjuk, nem számottevő a mai erők küzdelmében.

Egyiptom gazdasági értékei jelentősek. Nyugat-Egyiptomban (Mersa-Matruh) nyersolaj van, 200.000 tonna évi termeléssel. Aszvan-nál és a Szinai félszigeten vasérc van, de kitermelése még nem egészen fejlett. Növénytermelése: gyapot (évi 300.000 tonnán felül) buza. Mindkettőtől van bőven kivitele. Állattenyésztése is kivételre dolgozik. A fa és szén teljesen hiányzik. Ugy békében, mint háborúban a behozatalra van szüksége! Fontos kikötője Aleksandria. Vasúti vonalai vannak Kairótól a Nilus mentén Aszván-ig, Palesztina felé és a libiai határra.

Kémkereső láz diühög Angliában

Londonból jelentik: Egész Angliában valóságos kémkeresési láz tört ki, amióta pénteken este az angol rádió lehallgató-állomásán titokzatos hangot hallottak, amely németül a következő szavakat mondotta: »Figyelem! Figyelem! Itt az 55-ös számú bemondó. A nap holnap reggel hat órakor kel fel.

Figyeljenek továbbra is a hetes számra.

A londoni sajtó ennek a különös rádióüzenetnek nagy figyelmet szentel. Az összes jelekből ítélve, még az ejtőernyősöktől való félelmet is háttérbe szorítja az a láz, amellyel most az angol rádióamatőrök és rádiótechnikusok e titokzatos hang eredetét kutatják. A nap szombaton nem hat órakor, hanem 5 óra 48 perckor kelt fel, amiből arra következtetnek, hogy a titokzatos bemondó számára a napfelkelte teljesen közömbös volt és ezt csupán arra használta fel, hogy eddig megfigyelhetetlen üzenetet továbbítsa »az Angliában működő kémhálózatnak«.

**Hermelines vörös talárban
ítélkezik a politikusok felett
a francia legfelsőbb bíróság**

(Riom, augusztus). A franciaországi átalakulásnak érdekes szimbolikus megnyilatkozása volt a legfelsőbb bíróság megalakulása a rioni régi igazságügyi palotában. A pompa és szertartásosság, amelyet a legyőzött és kétharmadrészt megsemmisített Franciaország kormányzata ezen az ünnepélyes megalakuláson kifejtett, egészen új szellemet jelez. Igaz, hogy ez az új szellem szívesen fordul a múlt felé. Maga Riom Franciaország egyik legőnőbb kisvárosa. A régi igazságügyi palota, ahol a legfelsőbb bíróság megalakult és letette az esküt, a Berry hercegek középkori kastélyának romjaiból épült. A XIV. századból származó kápolnája ma is ép. Ez a gyönyörű kápolna a párisi Sainte Chapellere emlékeztet; különösen híresek pompás üvegablakai, melyek bíbor és kék színeket vetnek a szürke falakra.

Az épület előtt a mozgógárda egy osztaga és egy diszszázad teljesített szolgálatot. Nagy tömeg gyűlt össze, de

feltűnő rend és fegyelem hatotta át,

megfelelően az új kormányzat jel-szavainak. Egészen újszerű volt az az ünnepélyes hódolat, amellyel az igazságügyminisztert fogadták, akit most még gyakrabban és szívesebben neveznek pécsetörnek, mint régebben. A diszszázad fegyverbe áll, mikor fénylő sisakos, motorbiciklis rendőrök kíséretében a palota elé érkezett Alibert igazságügyminiszter autója. A legfelsőbb bíróság és a mellé rendelt főügyészség nemrég kinevezett tagjai

hermelingalléros és hermelinkézeltős vörös és fekete talárjaikban

a palota lépcsőin várták a minisztert. Casus, a legfelsőbb bíróság elnöke üdvözölte, majd együtt vonultak be a tárgyalóterembe. A diszru-

hás ajtónálló ünnepélyesen kiáltotta: »A legfelsőbb bíróság!«

A terem falait XVI. századbeli gobelinek díszítik. Az egyik nagy gobelin a tékozló fiu történetét, a másik Odysseus kalandjait ábrázolja. Caous elnök megnyitotta az ülést. Franciaország legfőbb bírója front-harcos volt az 1914-es világháborúban. Tekintélye igen nagy. Ő és a mellette ülő hat bíró közül négy igen pompás hermelines vörös talárt viselt, ebből a pompából azonban kivált

a másik két bíró tábori szürke egyenruhájára.

Ez a két bíró ugyanis Watteau legügyi tábornok és Herr tengernagy. Cassagneau főügyész, aki a Stavisky-perben a vádat képviselte, szintén vöröstalárba öltözött, de hermelin helyett fodros csipkegallért viselt.

A megnyitás után a főügyész megkérte az elnököt, hogy olvassa fel az 1940 augusztus 26-án kiadott alkotmánymódosító rendeletet, mely a legfelsőbb bíróságot megalakította. Azelőtt Franciaországban csak semmitörvényű működött, a legfelsőbb bíróság új intézmény.

A fekete taláros, vörös öves jegyző felállt és felolvasta a rendeletet. A főügyész ezután felkérte a bíróság tagjait, hogy tegyék le az esküt. A terembe mindenki felállt és felolvasták az eskü szövegét.

— Esküszöm, hogy hivatásomat jól és hiven töltöm be, gondosan megőrzöm a tanácskozási titkát és mindenben mint méltó és hű bíró viselkedem.

A legfelsőbb bíróság tagjai a pécsetörrel szemben állva, felemelt karral, hangosan mondták:

— Esküszöm!

Ezzel az első ülésnek vége is lett. Az igazságügyminisztert ünnepélyesen visszakísérték a kocsijárához, a diszszázad mereven tisztelgett.

A vichyi kormány visszavezeti a nőket a kenyérkereső pályákról a családba

Egymilliárd kézbesíthetetlen levelet őriznek a francia postahivatalok

(Genf, augusztus). A világsajtó orgánumai közül a svájci lapok foglalkoznak a legbelsőbban Franciaország ügyeivel.

A svájci újságok mindennap hasábonok át közlik a vichyi kormány intézkedéseit.

A vichyi kormány sűrűn kiadott rendeletei között szerepelnek családvédelmi, alkoholfogyasztási, adófizetési stb. intézkedések.

Miután a népszaporodás katasztrofális alakulását tartják a francia összeomlás egyik fő okának,

bevezették a családi munkabérendszert,

hogy így buzdítsák családalapításra az alsóbb néposztály fiait. Miniszteri nyilatkozat szerint a munkást nemcsak munkateljesítménye és képessége arányában fogják fizetni, hanem tekintetbe veszik családi állapotát is és a család munkás, még ha

gyengébb munkaerő is, nagyobb bért kap, mint az agglégény.

VISSZA A CSALÁDBA!

Ybernégaray, az ifjuság és családvédelem ügyének minisztere a Paris-soir-nak adott nyilatkozatában kijelentette: minden asszonynak tudnia kell, hogy minél több gyermeket hoz a világra, annál hatóságosabb segítségben részesítjük. Ahhoz, hogy az asszony ne jöjjön kísértésbe és ne hagyja el a családi tűzhelyet, szükséges, hogy örömet találjon a családi életben és hogy érdekei is ahhoz kössék. Ezért vezetjük be a családi munkabért, amely a gyermekek száma szerint alakul. Ugy a közszolgálatban, mint a magángazdaságban a családapákat előnyben részesítjük a nőtlennel szemben. A közoktatásban is valóságos forradalmat jelentenek újításaink. A lé-

nyok tanítását nem a latin, vagy a matematika fogja betölteni, hanem nagy súlyt helyezünk a gyermeknevelésre és a háztartás ismeretaira.

A miniszter nyilatkozata a gyakorlatban azt jelenti, hogy

a vichyi kormány a kenyérkereső pályákról vissza akarja vezetni a nőket a családba.

NINCS TÖBB APERITIF

Ugyancsak a népszaporodás céljait szolgálja az alkoholrendelet is. A rendelet megtiltja 15 százaléknál nagyobb szeszartalmu italok árusítását.

Megtiltják a népszerű aperitifek forgalombahozatalát, a nagyközönség csak bort vagy sört fogyaszthat és a likőrök szeszartalma sem haladja meg a tizenöt százalékot.

Kivételt csak a vendéglők képeznek, ahol minden ebédhez, jár egy pohár konyak, de több nem...

Az összeomlás következtében súlyos válságba került a francia államkincstár. A vichyi kormány pénzügyminisztere most felhívást intézett az adófizetőkhez, hogy haladéktalanul fizessék be hátralékos adóikat, még akkor is, ha nem lakóhelyükön tartózkodnak, hanem mint menekültek bolyonganak a felbolygatott Franciaországban. Rendes körülmények között az adószedés minden év májusában történik, de az összeomlás miatt idén elmaradt az adók befizetése, az adófizetők és az adószedők is szétszóródtak a felbomlott Franciaország véres országutjain...

A meg nem szállott Franciaországban mintegy hat millió menekült tartózkodik, akiknek az összeírását a kormány elrendelte, hogy akiktől lehet behajtás a hátralékos adót.

51 ÓRÁS MUNKAHÉT

Beavatott körökben úgy tudják, hogy

a kormány rövidesen rendeletet ad ki az ötvenegy órás munkahét bevezetéséről,

ami a francia szociálpolitika egyik legnagyobb vívmányának, a negyvenórás munkahétnek a végét jelenti.

René Belin munkaügyi miniszter nyilatkozatában rámutatott a leszerelt katonák elhelyezésének nagy nehézségeire, majd kijelentette:

— Amikor többmillió embernek nincsen munkája, nem észszerű a munkaidő felemeléséről nyilatkozni, de ismétlem: nagyon közel van az idő, amikor majd más hangon fogunk beszélni...

Súlyos gondjai vannak a francia postának is. A postahivatalokban rengeteg levél halmozódott fel, amelyeknek

címzettje ismeretlen helyre költözött.

A kormány intézkedéseket tett a levéltömeg kiképzésére vagy megsemmisítésére. A francia postahivatalok jelenleg

több mint egymilliárd kiképzés nélküli levelet őriznek.

ADD TOVÁBB

— Maga gyermekszertő apa és mégis türi, hogy egyik gyermeke elverje a másikat.

— Ha mindent akar tudni, nekem tíz gyermekem van és nincs időm ahhoz, hogy mindegyiket külön elverjem. Elverem a legidősebbet, az meg tovább adja a kisebbeknek.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

Helybeli tisztviselők és munkások alkalmazását kérik a petrovgrádi Szilosz igazgatóságától. Petrovgrádról jelentik: Petrovgrád város képviselőtestülete legutóbbi ülésén tárgyalta a Szilosz építő részvénytársaság kérvényét, amelyben városi behozatali illetékmentességet kér. A képviselőtestület megadja az illetékmentességet, de Nikolics Milos ügyvéd előterjesztésére elhatározta, hogy a társaságtól kérni fogja, hogy a petrovgrádi szilosznál főleg helybeli tisztviselőket és munkásokat alkalmazzon.

... Igen, de az Idol terpenitimes

Honnan származik és mit jelent az ősi »magyar« szó? Erre a kérdésre ad részletes feleletet az Ifjúság című folyóirat most megjelent zsebkönyve. Rengeteg kép, sok más érdekes cikk, vers, elbeszélés stb. egészíti ki és teszi teljessé a 200 oldalas, egész vászonba kötött díszes kiállítású és gondos tartalmu könyvecské, amely 1940 szeptember 1—1941 szeptember 1-ig terjedő naptár-részt is tartalmaz. A könyv ára 12 dinár és a noviszádi Globus könyvesboltban (Kralya Petra II. 42) kapható, vidékiek küldjenek be 12 dinárt postabélyegekből a következő címre: Ifjúság kiadóhivatala, Petrovgrád, dr. Tirs u. 3.

Romlik Csantavir népesedési arányzáma. Csantavirról jelentik: Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az 1940. január 1-től augusztus 15-ig terjedő időben 162 születés, 112 halálozás és 77 házasságkötés történt. Tavaly ugyanebben az időben 153 születés, 80 halálozás és 64 házasságkötés történt.

Kiépítik Newyork védelmét. Newyorkból jelentik: Amerikai Gibraltárrá építik ki Newyorkot, amely a stratégiailag fontos Island-Sund bejáratánál fekszik s amely így hivatalosan Newyork védelmét ellátja. Az amerikai Atlanti-hajóhad egy részének itt lesz a jövőben a támaszpontja.

A noviszádi forga mi és egyéb nyugdíjasok egyesülete arra való tekintettel, hogy az idén a téli tűzifa beszerzése igen nagy nehézségekbe ütközik, igen előnyös és amellet gazdaságos jó lignitet (barnaszén) szerzett be tagjai részére és a szén első részlete már a legközelebbi napokban ideérkezik. Aki a szén további beszerzésében résztvenni óhajtanak, jelentsék be igényeiket az egyesület vezetőségénél, ahol a közelebbi felvilágosítást megkaphatják (Noviszád, Ustavska 25). A rendszeres havi tagdíj befizetés szeptember hó 8-án lesz a Maros-féle vendéglőben.

CSANTAVIRI HIREK. Bakos Pál volt községi elnök rövid betegeskedés után 59 esztendőskorában elhunyt. A valamikor nagy népszerűségnek örvendő volt elnököt nagy részvétellel temették el. — A hetipiacot az eső elmosta úgy, hogy alig volt forgalom. Árak: hizott sertés 12—12.50, kővén kacska és liba 12—13 kilonként, soványliba párja 130, sovány kacska párja 45, kirántani való csirke párja 20—25 dinár, tojás darabja 75 para. Előborju 6, előbárány 6—6.50, marha 10, birka 10, borju 12, sertés 14, zsir 18, hárj 17, szalonna 16, füstöltzalonna 20, kolbász 20, tepertő 14 dinár kilonként. — A topolai főszolgabírótság háromhónapos ebzárlatot rendelt el.

Itt a példa, kövessétek!..

A neudenburgi agkok házának lakója, a 111 éves Friedrich Sadowski még mindig szeret táncolni. A magas kornak örvendő öregur 102 éves koráig művelte kelet-poroszországi földjét, akkor azonban változatosság kedvéért felhagyott közel 90 éves mesterségével és bevonult az agkok házába, hogy ott lombfűrész munkával töltse el napjait.

Sadowski apó 111-ik születése napját az agkok háza nagy fénnel ünnepelte meg. Összegyűlt az egész még fellelhető rokonság s csak ekkor derült ki, hogy a családfő valamennyi unokáját is tulélte. Sadowski jócskán evett, ivott s vacsora után az egyik fiatal menyecskével táncra is perdült. A vendégek lelkes tapsal jutalmazták ezt a nem mindennapi produkciót, mire Sadowski kijelentette, hogy ezentul mindennap táncolni fog.

VABÁSZI HIREK. Azok a munkások, akik tavaly már dolgoztak a cukorgyárban, augusztus 28-ig jelentkezzenek felvételre a gyár irodájában. — Löwenberg Frigyes szőlőkbeli mészárosnál pénteken reggel kigyulladt a faraktár. A tüzet hamarosan eloltották. — A Gragyanszki sportklub beadványában kérte a községi előljáróságot, eszközölje ki, hogy háztelkek céljaira elvett pályája helyett díjmentesen használhassa a VSC pályáját, mely községi terület. — A sztárvivbázi elemi iskolák minden nemzetiségű tagozatára 148 elsőosztályos tanulót irattak be. — Mindazok a csikótulajdonosok, akik részt akarnak venni a kulai csikóversenyen, két napon belül jelentkezzenek Gutschohn Vilmos községi állatorvosnál. A csikók legfeljebb két évesek lehetnek. — Link Fülöp szücsmestert a szilip felől hazatérőben este ismeretlen tettes bokszerrel leütötte. Linknek több helyütt felhasadt az arcbőre és foga is kitört. Miután a teljesen visszavonultan élő derék iparosnak haragosa nincs, csakis roblótámadás történhetett.

Nagy tömegekben térnek vissza a francia menekültek. Párisból jelentik: A menekültek visszatérése következtében Páris és a Szajna-körzet lakosságának száma július 7-től augusztus 6-ig kerekken félmillióval növekedett.

Beiratkozás az adai földműves iskolába és a vrsaci borászati iskolába. Az adai földművesiskola és a vrsaci borászati iskola megkezdte az idei tanévre a tanulók felvételét. Mindkét iskolába 14-től 17 éves korig vesznek fel jelentkezőket. A beiratkozásra vonatkozólag bővebb felvilágosítást a községi előljáróságok adnak.

SZTÁRIBECSEI HIREK. A sztáribecsei Iparos Olvasókör szeptember 8-án, Kisasszonynapján este nagyszabású műsorral előadást rendez az Iparos Legényegylet színháztermében Tihanyi László rendezése mellett. — A sztáribecsei Római Katolikus Iparos Legényegylet szeptember 15-én szüreti mulatságot rendez az egyesületi otthon nagytermében. — A sztáribecsei községi villanytelep igazgatósága értesíti az áramfogyasztókat, hogy augusztus 26-án, hétfőn nappali áramszünetet tartanak a gépek a hálózat javítása miatt. — A sztáribecsei Belvárosi Keresztes Ifjúsági Egyesület testületileg belépett a Katolikus Iparos Legényegyletbe és a jövőben a »Katolikus Legényegylet Keresztes Ifjúsági Csoportja« címen fejt ki működését. — Sztáribecse külterületén az ugynevezett »Jogok«-on és »Gödörök«-ben rövid szünet után ismét megkezdtek működésüket a baromfi tolvajok. A minap éjjel Szőke József földművestől tíz, Pál János gazdálkodótól hat tyukot emeltek el. A károsultak feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást a tolvajok kézrekerítésére.

Szabad ábra helyezték Szele Mihályt. Jelentették, hogy a szuboticei törvényszék vádpanácsa elrendelte a sikkasztással gyanúsított Szele Mihály szabadlábrahelyezését. A határozat ellen az ügyészség felebbezett s most a noviszádi bíróság helybenhagyta a vádtanács rendeletét és Szele Mihály tegnap már el is hagyta a fogházat.

Ki tud róla? Szubotícán tegnap az utcán kitért az örület egy 34 esztendőskorú férfi, akinél Adamovics Dragutin dragováci földműves névre kiállított munkakönyvet találtak. A szuboticei rendőrség kéri, hogy aki az illetőről közelebbi felvilágosítással szolgálhat, értesítse a szuboticei rendőrséget.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK. A szentai révkapitányság szeptember 11-én nyilvános árverésen bérbe adja a nagybátka komps s egyéb vízi járművek használati jogát. Bővebb felvilágosítást nyújt az árverésről Zsvikovic Jován tisztviselő. — Minthogy az eperpálka főzése megszűnt, a finárcok lepecsételték a pálinkafőző kazánokat. Erre az óvintézkedésre az szolgáltatót okot, hogy a múltban, néhol megpróbálták kukoricával kitölteni az eper és a törköly közötti szünetet. — Sarnyai Imre földművestől szombatra virradóra ellopták az összes alsó és felhőruhákat. A tolvaj az uccai szoba balakát betörte s azon keresztül vitte el a ruhát. — A hátsó szobában alvó háziak semmi neszt nem hallottak. A kár 4000 dinár. A rendőrség nyomozza a tolvajt. — Az állattenyésztő Szövetkezet vezetősége elhatározta, hogy nagyméretűt szerez be a tagjai részére. A mérleget a vasutállomás rakodónál állíttatja fel, ha a községtől kap helyet a részére. — Dr. Lambrin Mirkó községi orvos visszatért a katonaságtól s átvette hivatalát. Dr. Stiefelmayer Ádám községi orvos kététhti szabadságra elutazott.

Sportolásnál! hogyha lankad, legyen kéznél »NŐVÉNYHARMAI!«

SZTARAKANIZSAI HIREK. A városelnök figyelmezteti az érdekelteket, hogy haladéktalanul jelentkezzenek azok a szegény nincstelenek, akik ingyen parcellákra igényt tartanak, mert az akció a jövőhéten már lezárják. — Augusztus 26-án a szigetben eladják a kiszáradt szilvafákat nyilvános árverésen. — Az állami adóhivatal ezután minden hetipiac alkalmával Dolinán és Uzunovicsevon — kirendeltséget tart és a helyszínen is lehet adót fizetni. — Az 1921-ben született férfiak haladéktalanul jelentkezzenek a katonai ügyosztályon a lajstromba való felvétel végett. — Sztarakanizsán és vidékén az átágos buzatermés holdanként 7—8 mázsa volt. Minthogy a kukorica sem kapott elég napot, a termés csak közepes lesz.

Gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett Pető Sándor, az ismert magyar újságíró

Budapestről jelentik: Pető Sándor, a Magyar Nemzet volt főszerkesztője, a kiváló történész és újságíró vasárnap délben Ba'atonfüreden gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett. Pető Sándor a vasutállomásról leánya társaságában bérgepkocsin a fürdőtelepre igyekezett. A kocsi egy utkereszteződésnél összeütközött Nemes Vince gróf gépkocsijával. Mindkét kocsi meg nem engedett sebességgel haladt. Az összeütközés következtében Pető Sándor szörnyethalt. Leányát és a gépkocsi vezetőjét halálukkal szálították Veszprémbe.

BEZDÁNI HIREK. A községi előljárósága felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy a határban nagymennyiségben található gyógy növények szedése igen jó kezesetel bízostit. Az ügyben szívesen szolgál felvilágosítással az érdeklődőknek dr. Matarics községi orvos, minden kedden és pénteken délelőtt 8—9 óra között. — Krieg János lisztet szállított haza a malomból. Utközben utóérte egy szombori vendéglős kocsija, s rudjával nekihatott Krieg kocsijának. A rud néhány faszestszárat kilyukasztott, s a liszt elárasztotta az országutat. A két kocsi tulajdonosának már-már kitérő vererekedését a rendőrség akadályozta meg.

MÁLIGYOSI HIREK. Davidov Szvetozár és Kertész Sándor alkuszok disznóvásárlás körül támadt vitában összekülönböztek, majd egymásnak mentek. Javában fojtogatták egymást, amikor a jelenlévők közbeleptek és nagynehzen szétválasztották őket. Az ügynek a bíróság előtt lesz folytatása. — Becskei Mátyás kiscgazda kertjében egy almafa másodszor virágozott. Az előzőlekből itélve a második termés jobb lesz az elsőnél. — Virág József 20 esztendőskorában váratlanul elhunyt, nagy részvétellel temették el.

PETROVGRÁDI HIREK. A »Bela Lagya« vendéglő előtt a szolgálattevő rendőr tetten érte Koracs Dusan petrovgrádi pincért, amint Domjeszku Gruja kerékpárjáról lelopta a lámpát. Megindult ellene az eljárás. — Szelezsén Pera petrovgrádi földműves jelentett a rendőrségen, hogy Doszitej Obradovics utca 12. szám alatti lakásán betörők jártak és elvittek 1000 dinár értékű ruhaneműt. A rendőrség megindította a nyomozást. — A tavaszi árvíz károkat okozott a dr. Tirs utcai orosz templomban is. A petrovgrádi orosz hitközség most segélyt kért a várostól a templom javítására. A városvezetés 10 000 dinárt szavazott meg erre a célra. — Vujin Szlavko petrovgrádi munkás Popovics Márkó vásártéri kocsmájában lerészegedett. Amikor fizetésre került a sor, 100 dinárt adott át a vendéglősnek, aki a pénzből nem adott vissza, arravaló hivatkozással, hogy Vujinnak régebről adósága van. Emiatt szóváltás keletkezett közöttük, ami vererekedésé fajult és mindbettejük kórházbeszállításával végződött. — Steyer Magda petrovgrádi leány jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes elopta 660 dinár értékű kerékpárját. — A Duna-Tiszavidéki Mezőgazdasági Egyesület irolájában a Kraly Alekszandar 25. szám alatt tolvaj járt és elvitte a legjobb irógépet.

Felfedezték a bacillusok - bacillusait

Egy félmilliószoros nagyítású mikroszkop vezetett rá a tudomány új csodájára

(Budapest, augusztus). Érdekes leírást olvasunk a Külpolitikai Közlemények legújabb számában arról, hogy miképpen vadásznak a modern technika fegyvereivel az emberiség legnagyobb elemségeire, a mikrobákra.

Már a bakteriológia keletkezésekor — írja a lap —, amidőn Robert Koch, a híres német bakteriológus élt, az volt a tudósok célja, hogy megállapítsák, milyen az egyes baktériumok egészségi állapota, milyen egyes fajták ellenálló képessége és mik a baktériumok el-

lenségei. E cél érdekében az akkori időkben a baktériumokat hosszabb időn keresztül igen magas és igen alacsony hőfoknak tették ki, megfagyasztották, vagy folyékony levegőbe mártották őket, hogy aztán igen nagy elővigyázatossággal újból felolvasszák, mert biológiai szempontból csak akkor lehetett ezeket a kórokozókat eredményes vizsgálatnak alávetni.

Az a kérdés is foglalkoztatta a tudományos világot, hogy

A baktériumok mennyi ideig élnek a hullákban

és milyen hosszú időn keresztül lehetnek ártalmasak az emberi és állati szervezetre. E célból a fertőzött állatok hulláit eltemették, majd hosszabb idő múlva kiásták, hogy az oszlásnak indult tetemekben tovább folytathassák a kutatásokat. Ez a ka'omma' kitént, hogy tuberkulózis bacillus által megölt állati testet maga a kórokozó

csak néhány órával élte túl.

Más bacillusok viszont az állatok elpusztulása után még 28 napig is éltek. Mindezen megállapítások ellenére a legtöbb kórokozó életmegtartó képességét továbbra is rejtély fedte. Ezekre a rejtélyekre most világosságot derít az elektron-mikroszkóp.

Néhány évtizeddel ezelőtt jöttek a tudósok arra a gondolatra, hogy maguk a baktériumok szintén megtámadhatók

és hogy biztosan léteznek még sokkal kisebb, apróbb élőlények, amelyek magukat a baktériumokat támadják meg és pusztítják el. Az akkori fénymikroszkóp segítségével, amely legfeljebb egy 2000-szeres nagyítást szolgáltatott, nem sikerült ezt a feltevést bebiztosítani. Csak miután felfedezték az elektron-mikroszkópot, amelynek segítségével 500.000-szeres nagyításokat is sikerült feltüntetni, adódott lehetőség arra, hogy az egész baktérium-világot szabadon feltárják a tudományos kutatásnak.

VEDLENEK A BACILLUSOK

Igy többek között sikerült megállapítani, hogy a szájbaktériumok végtelen apró szőrszálakka' mozognak, hogy vannak olyan bacillusok, melyek

rendszeres időközökben vedlenek,

sőt az ugynevezett baktériophagokat is sikerült felismerni, amelyek szinte csilapithatatlan étvágyukkal óriási pusztítást végeznek a baktériumok világában. Sikerült az anyira veszedelmes nyakszirtmerekedés kórokozóját is megfigyelni, sőt egész életműködését pontosan meghatározni.

A híres Siemens-féle Über-Mikroszkoppal a gyógyászat a legutóbbi időkben olyan érdekes megállapításokat eszközölhetett, amelyek csodaszámba mennek a tudományos kutatás terén és amely felfedezések elsőrangú fontosságuk a baktériumok elleni harcban.

Felismerték a mikroszkóp segítségével a baktériumok kórokozóinak egy részét. Megfigyelték a tuberkulózis kórokozójának összes életjelenségeit is. A félmillió nagyításokat egy igen ügyesen szerkesztett és rendkívül éles fényképezőgép segítségével veszik fel, sőt filmeket is készítenek az egyes mikroorganizmusok életéről és fejlődéséről.

Megállapítást nyert, hogy a baktériumok halálos ellenségeinek teste gyűrűkből áll és ha áldozataikra vetik magukat, azokat

a legrövidebb időn belül felदारabolják és teljesen felbomlasztják.

De nem minden baktériumot képesek így egyszerűen felfalni. Ugyanazt tapasztaljuk itt is, mint az emberi, vagy állati szervezetnél, egyes hasonfajú baktériumok egyének másként reagálnak a veszélyes támadóival szemben, mint a többiek. Az erős testűek, erős szervezetűek ellentállnak a baktériophagok támadásának, mások, a gyengébb szervezetűek viszont bepusztulnak.

Egyben ismerteti az érdekes cikk a baktériumok halálos ellenségeinek életét, ebben számunkra legfeljebb az a vigasztaló, hogy a féltelmes bacillusok, amelyek betegséggel fenyegetnek minket, szintén nem sebezhetetlenek,

nekik is megvannak a maguk ellenségei.

Az emberi tudomány viszont ezt a tényt az emberiség javára használhatja fel.

VESZŐ SÁROK

A kávéházi törzsasztalnál a küszbőnnálló ügyvédvígákról beszélgetnek a jelöltek és az ügyvédek. Az egyik jeölt e'mondja, hogy éjjel-nappal tanul, hogy a vizsga rejtendő nagy anyagát megemessze. Erre odaszól a rosszmájú júságáról közismert ügyvéd:

— Fiatal barátom, ajánlom, hogy inkább halassa el a vizsgálat és pihenje ki magát, mert beteg.

— Én beteg? — csodálkozik a jeölt.

— Nincs nekem, kérem, semmi bajom.

— De igen, — erősködik az ügyvéd,

— magát láz gyötri.

— Láz? — csodálkozik amaz még jobban.

— Miből tetszik ezt gondolni?

— Abból, amit ön maga mondott az előbb, hogy éjjel-nappal bífláz.

FANYAR TÓBIAS

SPORT

Népes mezőny, nívós küzdelmek a palicsi teniszversenyen

Az elődöntőbe Branovics, Radovánovics, Bogdánovics és Szmerdu Boris kerültek.

Branovics—Radovánovics 6:1, 10:8.

Női egyes: Mitics Dragica—Jánosy Sárika 6:1, 6:0, Kalmárné Hauser Panni—Schulmann Piri 6:1, 6:0, Sztanojevics Szojka—Herczog Klári 6:2, 6:0, Schreiberné Matijevis Olga—Heitz Margit 6:2, 6:3, Krsztonosicsné—Pilis Magda 6:0, 6:1, Szilasi Ági—Kiss Aliz 6:2, 6:3, Maiere—Szerneck Elza—Wébelné 6:0, 6:0, Mitics Dragica—Kalmárné Hauser Panni 6:3, 6:3, Szerneck Elza—Purisics Mimi 6:1, 6:1, Schreiberné Matijevis Olga—Sztanojevics Szojka 6:2, 6:2, Szilasi Ági—Krsztonosicsné 1:6, 6:3, 6:3. Az elődöntőbe Schreiberné Matijevis Olga, Szilasi Ági, Szerneck Elza és Mitics Dragica kerültek.

Férfi páros. Toncsics, Korencsár—Lepold, Bukovics 6:2, 6:0, Vladiszávlyevics 6:2, 6:0, Vladiszávlyevics, Szamolov—Rutkay, Pilis 6:4, 6:4.

Ifjúsági egyes. Deutsch—Gyorgyevics 6:8, 7:5, 6:4, Deutsch bekerült az elődöntőbe. Sztankovics—Vas 1:6, 7:5, 6:3.

Férfi egyes »B« kategória. Barbis-Bingulac 3:6, 6:3, 6:2, Medákovics—Marjanovics 6:0, 6:0, Wampl—Zamurovics 6:4, 6:0, Szamolov—Boros 6:2, 3:6, Grabovác—Popovics 6:2, 6:3.

ÖSSZEÁLLITOTTAK A MAGYARORSZÁG ELLEN SZEREPLŐ JUGOSZLÁV USZÓ-VALOGATOTTAT

Szeptember 7-én és 8-án, mint ismeretes Jugoszlávia—Magyarország válogatott uszó és vízilabda mérkőzés lesz Szegeden. A nagyszabásúan ígérkező összecsapásra mindkét ország uszói többrendbeli erős versenyyel készültek, s a versenyzők mindkét részről formájuk csúcspontján vannak.

A Jugoszláv Uszósövetség most megtartott ülésén úgy határozott, hogy augusztus 27-től kezdve a válogatott jugoszláv uszók a lyublyanai Illiria uszodájában treníroznak naponta egy héten át s azután együttesen utaznak Szegedre, a nagyszabású versenyre. A szövetség egyben kijelölte az uszókat és vízilabdázókat, akik a versenyen Jugoszlávia színeit képviselik. A válogatottak névsora:

100 méteres gyorsuszás: Dr. Wilfán, Kurtini.

100 méteres hát: Cigánovics, Pelhán.

200 méteres mell: Cerer, Grkinics.

400 méteres gyors: Zsizsek, Defilipsz, Balla.

1500 méter: Balla, Zsizsek.

4x100 méteres váltó: Cigánovics, Cerer, Kurtini, dr. Wilfán.

4x200 méteres váltó: Balla, Zsizsek, Defilipsz, Kurtini, Miloszávlyevics.

A vízilabda csapatot, a Jug, a Jadran és a Viktória legénységéből később állítják össze.

JÓ EREDMÉNYEK A PALICSI USZÓVERSENYEN

A Palicsi SC rendezésében tegnap uszóversenyt rendeztek a palicsi tavon. A versenyen a beográdi Bob, a petrovgrádi Vojvodina, a Szombori AK és a Palicsi SC uszói vettek részt. A versenyszámok jó eredményeket hoztak, népes mezőnyök indultak. Eredmények:

400 méteres gyorsuszás: 1. Balla (Vojvodina) 5 p. 31.3 mp. 2. Novák (Szombor) 5 p. 55.4 mp. 3. Frankl (Szombor) 6 p. 06.4 mp.

3x50 méteres váltó: 1. Bob 1 p. 43.2 mp. 2. Vojvodina 1 p. 45.1 mp. 3. Palicsi SC 1 p. 50 mp.

100 méteres gyorsuszás: 1. Balla 1 p. 03 mp. 3. Zlobin (Bob) 1 p. 5.3 mp. 3. Miletics (Bob) 1 p. 8.8 mp.

50 méteres gyorsuszás: 1. Zlobin 28.4 mp. 2. Balla 28.8 mp. 3. Miletics 29 mp.

50 m. gyermek gyorsuszás: 1. Hauzer (Szombor) 36 mp. 2. Metz (Szombor).

50 m. junior gyorsuszás: 1. Rozenfeld (Vojvodina), 2. Knezsevics, 3. Jeremics (Bob).

100 m. hátuszás: 1. Kratochwill (Bob) 1 p. 25.4 mp. 2. Bogdanov (Vojvodina), 3. Rozenfeld (Vojvodina).

50 m. hölgy gyorsuszás: 1. Vermes (Palics) 45 mp. 2. Mondovics.

Bob—Palics 6:0. Vízilabda mérkőzés.

KÖZGAZDASÁG

Tegnap óta érvényesek a budapesti Őszi Lakberendezési Vásár utazási és vízumkedvezményei

Budapestről jelentik: Mint már 15 esztendeje, minden évben ez idén is jelentős utazási és vízumkedvezményeket nyújt látogatójainak a szeptember 5—16-ig tartó budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár. A látogatóknak utlevele mellé először is vásárigazolványt kell szereznie, amelyet minden magyar külképviseleti hatóságnál megkap 5 pengőnek megfelelő valuta ellenében. A vízumot bármely követség vagy konzulátus

szoránkívül rövid uton adja meg mégpedig díjtalanul. Díjtalan a Budapesten, illetve a Magyarországon való tartózkodási engedély megadása is. Ezt Budapesten a Fővám palotában kell kérni és csupán P. 2.50 kezelési illetéket kell leróni. A vásárigazolvány tulajdonosa mind a jugoszláv, mind a magyar vasutakon 50% utazási kedvezményt élvez. A vízumkedvezményt az autón érkezők is igénybevehetik, ha vásárigazolványt szereztek.

□ Dánia a Németországgal való kereskedelemben oly kitűnő árcsökkentést ért el a vágómarhák piacán, hogy kilógrammonként 6 órével emelhetők a tenyésztőknek fizetett árakat. Egyedülleg természetesen a belföldön is javultak a vágómarhaárak. Német

A kedvezmények már tegnap, augusztus 25-én érvénybe léptek

és jóval a vásár bezárásán túl, szeptember 26-ig érvényesek. A vásárigazolványon tulajdonosának természetesen joga van a vásár díjtalan megtekintésére is.

Ismeretes, hogy 30 ipari szakma nagyszabású bemutatója lesz az idén az Őszi Vásár egész sereg külön látványos csoporttal. Igen nagy érdeklődés várja többek között a mintakonyhákban

naponta lebonyolításra kerülő főzőbemutatókat,

amelyek keretében a háziasszonyok tökéletesen elsajátíthatják azt a ma annyira aktuális tudományt, hogy hogyan lehet hustalan napon is jól élni, amiként lehet cukorral, zsírral takarékoskodni, ha kell egy tál ételből is jól lakni úgy, hogy többet, jobbat ne is kívánjunk.

részről egyébként késznek nyilatkoztak arra, hogy még e héten átvesznek 10.000 darab vágómarhát. Ez a szám annnyival is figyelemreméltóbb, mert a múlt héten 7000 marhát, az elmúlt hónapok során pedig átlag 4000 marhát vettek át.

□ 43 mázsa rizst termeltek egy hold magyar földön. Békéscsaba határában régóta kísérleteznek rizstermeléssel. Olyan szép eredményt értek el, hogy ma már hatféle rizsfajtát termelnek, ezek közül négy típus minden igényt kielégít. Az elmúlt esztendőben nyolc gazdaságban termeltek rizst és a termés átlaga mindenütt elérte a 26 és fél mázsát holdanként, sőt olyan gazdaság is akadt, ahol 43 mázsás rekordtermést értek el egy holdon. Ha az alföldi öntözőművek megépülnek és így a rizsterületeket el lehet látni vízzel, a magyarországi rizstermelés hatalmas fejlődésnek indulhat. Néhány évben belül pótolni lehet hazai terméssel a külföldi rizsbehozatalt, amire eddig évről-évre nagy összeget költött az ország.

□ 200 mázsás cukorrépatermés hektáronként Dániában. Koppenhágai távirat szerint a hat hét óta tartó állandóan esős idő megjavította a dán cukorrépatermés kilátásait. A szokásos második aratási próba hektáronként 200 métermázsányi átlaggal biztat. 1938-ban hektáronként csak 192 mázsa cukorrépatermést értek el.

Elit Kávéház

Noviszádon, a postával szemben
Még nagyobbítva, újonnan modernül berendezve szombaton, 24-én nyílik meg. Állandó artista program, elsőrendű zenekar a kávéházban és a bárban

PAPI HÁZBAN, közvetlenül a tenger partján, papok, esetleg világi urak is, kaphatnak lakást nap 10 dinárért személyenként. Magyarul is beszélünk. Közelben olcsó és jó vendéglők. 4698 a kiadóhivatalban.

KONVIKT HORVATH
PETROVGRAD — TELEFON 217

Felvez az 1940/41. tanévre gimnáziumi, polgári iskolai, ker. akadémiai és technikai középiskolai tanulókat, úgy a malom, gépész, elektrotechnikai, mint az építészeti osztályon lévőket. Előkészít magántanulókat egy vagy két osztályra is.

Prospektust kívánatra küld az Igazgatóság.

DR. FILIPON CRÉM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kicsi 14 din. nagy 20 din. éjjeli 15 din. Apoteka Kűchler, Vrsac. 2474

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Novisád, Kr. Petra II. (Futocki put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: Andreo Dezsó
A kiadóhivatal címén vasárnap: Elazsek Ferenc
Pretpishta — Előfizetés:
Egy óra 28— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Helyi svakodneвно Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692

— Kész vagyok azonnal hozzámenni, — mondotta elszántan. — Máris indulhatunk, csak elbucszom Viktóriámtól.

Lábujjhegyen belépett a szomszéd szobák egyikébe, de tüstént vissza is tért.

— Alszik a lelmem, nem akarom felkötleni. Majd üzenett hagyok hátra a számára.

Átment az uriszobába, ahová magával hívta a fiát is.

Kinyitotta a vasszekrényt, elővett egy hosszukás bőrtáskát s kivett belőle egy szarvasbőrbe burkolt, furcsa alakú tárgyat.

— Ime az agyar, amelyről beszéltem. Ebben van a Pistának való »szenteltvíz«.

Levonta a szarvasbőrt a hosszukás tárgyról s e'őtűnt Csetevájó elefántagyara. Kivette a dugót s kiöntötte az asztalra az agyar tartalmát.

Vagy ötven darab gyönyörű ékkő tűndökölt fel Rudi előtt, a legszebb darabok, melyek az agyarban voltak. Mert Praczek úgy fogott a kincs értékesítéséhez, hogy előbb a legkissebeket adta el s úgy ment nagyobbról nagyobbra.

— Amint látod, még mindig dúsgazdag vagyok. Amit nektek adtam, az meg se kottvant. Ötven-szer annyit fogtok még örökölni utánam!

— Ez is sok nekünk, apám, — mondotta Rudi. — Nagy szerencse volna, ha Mallóryt sikerü'ne csakugyan eltávolítani, szépszerével. Praczek visszatette a kincset a

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

(150)

vaskasszába s nagy halom papírpénzt véve elő, leolvasott az asztalra ötszázézer forintot.

— Ez két és félszer annyi, mint amennyit tizenöt évvel ezelőtt elvitt a szekrényemből. Talán be fogja érni ennyivel is. Ha nem, kaphat még kétszer annyit, de azt már csak va'ahol a távol külföldön veheti föl. Ó nagyon ravasz, vigyáznunk kell, hogy be ne csapjon bennünket!

Zsebébe gyűrte a pénzt s derűten mondotta:

— Indulhatunk, édes fiam, a nagy Csetevájó fog segíteni engem Mallóryval szemben!

A hallban hozzájuk csatlakozott Artur s a három férfi fölhaltatott a Várba, a Vasváry-palota elé.

— Itthon van Rác ügyvéd ur? — kérdezte Rudi, amikor a csöngetésre a portás megjelent a kapuban.

— Nem tudom megmondani, kegyelmes uram, — felelte a portás, aki zavartnak látszott.

»A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.«

— Hogyan? Nem tudja, itthon van-e vagy nincs a gazdája? Hát ez hogy lehetséges?

— Eppen most volt itt a komornyik s kérdezte, elment-e az éjjel az ur? Mondom neki, hogy tizenegy óra után hazatért a méltóságos asszonnyal s itthon is maradt. — De nem találom sehol, — mondja a komornyik. — En pedig nem eresztettem ki, az bizonyos.

— Különös história, — csóválta a fejét aggodalmasan Rudi. — Hát a fiatal báró hazajött?

— Nem, ő nem tért haza!

— Sziveskedjék fölcsegetni a komornyiknak, beszélünk kell vele.

Rudi, Artur és Praczek fölhaladtak a lépcsőn s főnt ajtót nyitott előttük a komornyik.

Ijedt arcán öröm vil'ant föl, ahogy Rudit s Arturt megpillantotta.

— Költse föl a nagyságos urat, — szólott hozzá Rudi —, ha'aszthat'án ügyben beszélünk kell vele!

— A nagyságos ur nincs idehaza, — felelte újabb ijedtséggel a komornyik. — At hittem, hogy a kegyelmes urék talán...

— Nem, mi nem tudunk róla semmit, — vágott közbe Rudi. — Biztosan tudja, hogy nincs idehaza?

— Egész biztosan. Ruhái ott vannak a széken, de ágya érintetlen. A kapun nem távozott. A pincébe se ment le, mert a pincésajtó zárva van s helyén van a kulcsa.

— Nem ment talán át a bárónőhöz?

— Nem. A méltóságos asszony már ébren van s becsöngette a komornát. Az mondja, hogy a bárónő egyedül van.

— Talán majd odaát megtudjuk ennek a rejtélynek a megfejtését is, — szólott most kísérőihez fordulva Rudi. — Gyerünk, haladéktalanul!

Már indultak, amikor a komornyik Rudihoz lépett.

— Egy levelet adtak le hajnalban a méltóságos asszony címére, a portásnál, azzal, hogy a szomszédból Madeiro konzul küldte.

— S ön átadta a levelet? — kérdezte elborult arccal Rudi

— Igazat megvallva, mindeddig késtem vele... Előbb az urral akartam közölni a dolgot, s neki átadni a levelet, de hát őt nem találtam. A levél még itt van... Méltóztassék megmondani, mit tegyek vele?

(Folytatjuk)